

MORA • ORSA • ÄLVDALEN

Handlingsplan för Digitalisering inom vård, omsorg och Socialtjänst 2018--2020

Dnr:

Innehåll

1	Sammanfattning.....	3
2	Bakgrund	3
2.1	Bakomliggande styrdokument.....	4
2.2	Nationell vision	4
2.3	Regionala agendan	4
2.4	Lokal agenda MOA.....	5
2.5	Vision MOA	5
3	Syfte	5
3.1	Individeffekter	5
3.2	Organisationseffekter	6
3.3	Samhällseffekter	6
4	Arbetet framåt	6
5	Digitaliseringsmål	7
6	Definitioner	7
6.1	E-hälsa.....	7
6.2	Välfärdsteknologi.....	7
6.3	Välfärdsteknik.....	7
6.4	Digitalisering	7
6.5	E-tjänst.....	7
7	Ansvar	7
8	Genomförande.....	8
9	Genomförda aktiviteter	8
10	Planerade aktiviteter 2018—2020	9
11	Uppföljning.....	12

1 Sammanfattning

E-hälsa utvecklar vård och omsorg. Genom att ta vara på digitaliseringens möjligheter kan vi öka kvaliteten, få en mer jämlik vård och omsorg och använda resurserna mer effektivt. Handlingsplanen utgör en viktig grund för Mora, Orsa och Älvdalens kommuners strävan att öka användningen av e-hälsa som ett sätt att bidra till att de överordnade målen uppnås.

Handlingsplanen omfattar perioden 2018--2020 men tar sikte på 2025, precis som den Nationella visionen för e-hälsa överenskommen av regeringen och SKL.

E-hälsa skapar positiva effekter på tre olika plan:

- För **individen** ökar bl.a. egenmakt och självbestämmande, delaktighet och meningsfullhet, valfrihet och inflytande samt trygghet och säkerhet.
- För **verksamheterna** skapas bl.a. en effektivare och säkrare informationshantering så att rätt information finns på rätt tid och plats för rätt person samt en förbättrad kvalitet och frigjorda resurser för mänskliga möten i vård och omsorg
- För **kommunen** bidrar e-hälsa bl.a. till ökad hållbarhet i socialtjänsten ekonomiskt, socialt och ekologiskt samtidigt som möjligheterna till beslutsstöd och uppföljning ökar

Ett framgångsrikt arbete med införande av e-hälsolösningar sker verksamhetsnära och med tydlig medverkan från individerna och personalen. Samverkan mellan våra kommuner är viktigt och det behöver sammanlänkas med förvaltningsobjektet för Vård och omsorg.

Under de närmaste åren behöver kommunen ta ställning till hur man ska förhålla sig till ansvarsfördelningen mellan individen och samhället, mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt mellan beställare och utförare när det gäller anskaffning, finansiering och användning av olika e-hälsolösningar. Man behöver också ta fram ett hållbart förhållningssätt till digitala hälsolösningar som individer skaffar själva och vad de innebär för den lagstyrda vården och omsorgen.

2 Bakgrund

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner har en gemensam IS/IT enhet som arbetar för alla tre kommunerna. Genom ett samverkansavtal skall kommunerna samverka avseende kommunernas IS/IT, detta i syfte att optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen, och verka för kvalitetsförbättringar.

Socialförvaltningarna för Mora, Orsa och Älvdalenskommuner har tillsammans med IS/IT skapat ett forum som kallas för Soc-IT råd. I rådet ingår socialcheferna från respektive kommun, chefen för myndighetsservice samt IT-chefen. Soc-IT rådet skall diskutera och tillsammans strategiskt planera och prioritera för utveckling. Till hjälp för kommunernas utveckling och strategifrågor gällande IS/IT har kommunerna en projektledare, verksamhetsutvecklare till stöd på 50% som skall arbeta med samverkansfrågorna och stötta vid utvecklingsprojekt.

Soc-IT rådet har beslutat att samverka gällande socialförvaltningarnas arbete mot digitalisering, e-samhället och e-hälsa. Fortsättningsvis vill man ha samlingsnamnet Digitalisering, där alla andra begrepp innefattas.

Digitaliseringen erbjuder stora möjligheter för framtidens socialtjänst, hälso- och sjukvård. Modern informations- och kommunikationsteknologi kan underlätta för den enskilde att vara delaktig i sin egen vård och omsorg, stödja kontakten mellan den enskilde och verksamheterna samt tillhandahålla effektivare stödsystem för medarbetarna i verksamheterna.

De allra senaste åren har enstaka satsningar på digitalisering inom vård och omsorg runt om i Sverige genererat uppmärksamhet och framförallt inom äldreomsorgen har stort intresse riktats avseende de möjligheter som skapas av t.ex. fjärrtillsyn på natten, mobila trygghetslarm med GPS-positionering, digitala lås, enkla kommunikationslösningar för de äldre, digital läkemedelssigenering, mobilt arbetssätt och digitala trygghetslarm. Omsorgen om personer med funktionsnedsättning, hemsjukvården och individ- och familjeomsorgen har också berörts men ännu inte i lika stor omfattning.

2.1 Bakomliggande styrdokument

Vid framtagande av handlingsplanen har utgångspunkten varit den nationella visionen för e-hälsa med tillhörande handlingsplan. Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting vill understödja arbetet att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i socialtjänsten och hälso- och sjukvården och har nu beslutat att ställa sig bakom en gemensam vision för e-hälsoarbetet fram till 2025.

2.2 Nationell vision

I mars 2016 tog regeringen och SKL beslut om en ny vision för e-hälsa som ersatte den tidigare strategin från 2010. Visionen formuleras som att:

”År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.”

I januari 2017 kompletterades visionen med en för regeringen och SKL gemensam handlingsplan för perioden 2017--2019. Handlingsplanen beskriver insatser inom de tre områdena regelverk, enhetligare begreppsanvändning samt standarder. Den redogör också för en ny gemensam styr- och samverkansorganisation i flera nivåer.

2.3 Regionala agendan

Region Dalarna påbörjade ett arbete 2009 vilket har avstannat. Region Dalarna arbetar däremot med regionala utvecklingsgrupper inom Välfärdsteknologi.

Det har under 2016 och 2017 pågått ett dalagemensamt utvecklingsprojekt: ”Leda digitalisering”. Projektet uppdelades i två delprojekt.

1. Ett utvecklingsprogram för ledare och chefer.

I syfte att utveckla och utbilda en grupp med 1 deltagare per kommun som efter genomfört utvecklingsprogram har bildat en arbetsgrupp som driver digitaliseringen framåt i samverkan för Dalakommunerna.

2. Fördjupad verksamhetsanalys

I syfte att kartlägga förutsättningar för digitalisering i Dalakommunerna.

2.4 Lokal agenda MOA

En lokal kommungemensam agenda kommer under 2018 tas fram i och med att det under året finns beslut om att anställa en gemensam Digitaliseringsledare.

2.5 Vision MOA

Tiden 2018–2020 kommer att präglas av en snabb utveckling dels av de digitala möjligheterna och dels av det offentliga och välfärdens digitalisering.

MOA, kommer att ha ambitionen att följa den nationella visionen och tills kommunerna får en övergripande vision för Digitalisering kommer den att följas och vägledas av visionen:

”År 2025 ska MOA vara långt framme i Sverige på att ta tillvara och använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.”

3 Syfte

Syftet med handlingsplanen för Digitalisering för MOA (Mora, Orsa och Älvdalenskommuner) är att ge förvaltningarna stöd och vägledning i arbetet med att prioritera, planera och genomföra Digitaliserings satsningar gällande e-hälsa, välfärdsteknologi.

Handlingsplanen riktar sig främst till beslutsfattare och medarbetare inom förvaltningarna men kan med fördel även delges intresseorganisationer, individer/brukare och dess anhöriga för vilka insatserna ska innebära någon form av nytta och ökad trygghet.

Det övergripande syftet med ett strategiskt införande av e-hälsa är att bidra till en optimal verksamhetsutveckling av omsorgen. Digitalisering och e-hälsa har aldrig ett egenvärde i sig men kan vara ett ändamålsenligt medel för att uppnå de övergripande målen för verksamheten.

Digitaliseringens bidrag till verksamhetsutvecklingen kan beskrivas med effekter på tre nivåer, utifrån individen, organisationen och samhället.

3.1 Individeffekter

För individen är effekterna beroende av vilken situation man befinner sig i och vilken tjänst man är i behov av, se mer under avsnitten för respektive nämnd. Generellt kan dock sägas att digitala lösningar inom omsorgen ofta bidrar till ökad livskvalitet genom

- Egenmakt och självbestämmande
- Delaktighet och meningsfullhet
- Integritet och självständighet
- Jämlikhet och jämställdhet
- Kunskap och begriplighet
- Trygghet och säkerhet
- Social kontakt och nätverk
- Valfrihet och inflytande
- Ökade möjligheter till stöd på hemspråk

3.2 Organisationseffekter

För organisationen – enheter och förvaltningar – inklusive dess medarbetare är effekterna ökad kvalitet och effektivitet genom

- Rätt information på rätt plats i rätt tid
- Minskad dubbeldokumentation
- Rättssäker informationshantering
- Beslutsstöd för rätt åtgärd i förhållande till behov
- Minskad tid och kostnad för resor
- Bättre och smidigare tvärprofessionellt teamsamarbete
- Bättre förutsättningar för samverkan över organisationsgränser och mellan huvudmän
- God spårbarhet vid uppföljning av avvikelser och incidenter
- Ökad tillgång till spetskompetens vid behov
- Ökad attraktivitet som arbetsgivare

3.3 Samhällseffekter

För samhället i stort och för kommunerna MOA möjliggör digitaliseringen av vård, omsorg och en mer hållbar socialtjänst ekonomiskt, socialt och ekologiskt genom

- Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
- Mer enhetlig omsorg oavsett var jag bor
- Ökad involvering från civilsamhället och anhöriga
- Goda synergier med forskning och innovation
- Minskad miljöpåverkan
- Lägre kostnader och frigjorda resurser
- Bättre möjligheter att möta ett kraftigt växande antal äldre
- Bättre möjligheter att ta vara på ett ökat flyktingmottagande

4 Arbetet framåt

Arbetet med visionen ska drivas utifrån ett antal grundläggande perspektiv och principer som utgår bl.a. ifrån de lagar eller andra föreskrifter som reglerar verksamheterna.

Perspektiv:

- Jämlikhet – likvärdig tillgång till stöd utifrån behov och bemötas utifrån egna förutsättningar.
- Jämställdhet - för att säkerställa likvärdig service, resursfördelning och inflytande mellan flickor, pojkar, kvinnor och män.
- Effektivitet – långsiktig hållbar hälso- och sjukvård

Utöver nämnda perspektiv ska arbetet även drivas utifrån ett antal grundläggande principer som tillgänglighet, användbarhet och digital delaktighet, samt integritetsskydd och informationssäkerhet.

5 Digitaliseringsmål

Individ

Bidra till ökad livskvalitet för brukare

Organisation

Ökad kvalitet och effektivitet i organisationen

Samhälle

Möjliggöra en mer hållbar socialtjänst

6 Definitioner

6.1 E-hälsa

Användningen av digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa", vilket i princip innebär allt från telefoni och e-post till digitala blodtrycksmätare och journalföring på dator.

6.2 Välfärdsteknologi

Välfärdsteknologi är kunskapen om och användandet av teknik som kan bidra till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Tekniken som sådan benämns välfärdsteknik.

6.3 Välfärdsteknik

Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning

6.4 Digitalisering

Digitalisering är en delprocess i ett större teknologiskt förlopp som syftar på förändring kopplad till tillämpning av digital teknik i alla aspekter av det mänskliga samhället.

6.5 E-tjänst

Service som medborgare och företag kan använda för att uträtta olika ärenden som de har hos en offentlig myndighet. Denna service tillhandahålls som en elektronisk tjänst och erhålls till exempel med hjälp av en dator, mobiltelefon eller via avancerad telefonservice. För att e-tjänsten ska anses vara offentlig krävs det att det är en offentlig myndighet som tillhandahåller tjänsten åt medborgare och företag.

7 Ansvar

Styrgruppen för förvaltningsorganisationen VSSS, Soc IT-råd prioriterar och planerar utvecklingen inom digitaliseringen för socialförvaltningarna. Handlingsplanen fastställs och antas av Soc IT-rådet och delges respektive kommuns socialnämnd.

8 Genomförande

För att möjliggöra genomförande måste handlingsplanen bli känd och arbetas efter inom hela förvaltningen, kommunerna gemensamt.

Handlingsplanen för MOA bygger på:

- ❖ Nationella e-hälsovisionen
- ❖ Den regionala digitala agendan
- ❖ Den kommunala (MOA) digitala agendan
- ❖ Utvecklingsbehov identifierade med stöd av SKL:s självskattningsverktyg LIKA

Planerade aktiviteter skall med kostnadskalkyler beaktas vid planering och budgetarbete i den gemensamma förvaltningsplanen.

9 Genomförda aktiviteter

I tabellen redovisas de aktiviteter som genomförts under 2015--2017.

Nr	Genomförd aktivitet	M	O	Ä	Innehåll	Uppföljning
1	Införande och användning av NPÖ	X	X	X	Anslutit sig för att kunna ta del av andra vårdgivares journaluppgifter.	Samtliga kommuner är konsumenter i NPÖ.
2	Digitala trygghetslarm	X	X	X		Samtliga kommuner använder sig av digitala trygghetslarm
3	E-learning för utbildningar	X		X		
4	Nattillsyn	X		X	Digitala hjälpmedel för tryggare hemmiljö	Erbjuds
5	Mobila enheter i hemtjänsten Mobildokumentation SOL			X	Planerings och genomförandeplan och dokumentera	
6	Rörelsedetektor			X	På boenden, ej inom hemtjänst	
7	Robot			X	Funnits en robotarm för matning i hemmet.	
8	Påminnelseystem			X	Klockor, kalendrar, dosett för medicin i hemmen	

9	Digitalt system för socialsekreterare			Besked ekonomiskt bistånd SSBTEK	
---	---------------------------------------	--	--	----------------------------------	--

10 Planerade aktiviteter 2018—2020

Prio	Planerad aktivitet	Innehåll	Effekt	Nytta
Igång, uppföljning planeras	Lifecare Planering	Infört men utnyttjas inte för fullt	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
Igång, uppföljning planeras	Nattillsyn via kamera	Infört i Mora, Älvdalen, Orsa pågår.	Individ Samhälle	Trygghet, service och delaktighet i hemmet genom digital teknik Minskad miljöpåverkan
Igång, uppföljning planeras	Digitala signeringslistor	Infört i MOA.	Individ Organisation	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering God spårbarhet vid uppföljning av avvikelser och incidenter
Igång, uppföljning planeras	Lifecare Familjerätt		Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
Igång, uppföljning planeras	E-signering av LVU, LVM beslut	Möjligheten att sända säker e-signering av ordförandebeslut minskar risken för avslöjande av sekretessbelagd information samt minskar restid för ordförande. Processen är påbörjad för Mora, Orsa men är inte fullt igångsatt. Älvdalen har inte påbörjat. Nytt omtag för alla tre kommunerna.	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
Igång, uppföljning planeras	Videokonferenssystem för samordnad vårdplanering	Kunna kommunicera från kommunens arbetsplats med landstinget gällande SUS möten.	Individ Organisation Samhälle	Delaktighet och meningsfullhet Integritet och självständighet Kunskap och begriplighet Trygghet och säkerhet Social kontakt och nätverk Valfrihet och inflytande Ökade möjligheter till stöd på hemspråk Bättre och smidigare tvärprofessionellt teamsamarbete Mer enhetlig omsorg oavsett var jag bor Ökad involvering från civilsamhället och anhöriga
1	Wifi på boenden	Utbyggnad av trådlöst nätverk	Individ Organisation Samhälle	Ökad möjlighet till uppkoppling, ökad tillgång till välfärdsteknik

				Mobilt arbetssätt och trygghetsskapande insatser underlättas Resurseffektivt och inkluderande
1	Trygghetsskapande teknik på boenden	Trygghetsskapande teknik till särskilda boenden, bostäder med särskild service, som ska öppna upp för Teknik och funktion som ställer krav på den senaste tekniken.	Individ Organisation Samhälle	Integritet och självständighet Jämlikhet och jämställdhet Trygghet och säkerhet Valfrihet och inflytande God spårbarhet vid uppföljning av avvikelser och incidenter Bättre möjligheter att möta ett kraftigt växande antal äldre
1	Lifecare Handläggare		Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
1	E-tjänster	Att skapa förutsättningar för ett samlat grepp kring e-tjänster ger förutsättningar för likriktig hantering i kommunerna Exempel på E-tjänster: Försörjningsstöd Ansökningsblankett VoO Ansökan om tillstånd (Alkoholhandläggning, servering)	Individ Organisation Samhälle	Valfrihet och inflytande Rätt information på rätt plats i rätt tid Minskad dubbeldokumentation Ökad involvering från civilsamhället och anhöriga Lägre kostnader, frigjorda resurser
1	Lifecare Ekonomiskt bistånd		Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
1	Lifecare Vuxna	Detta på sikt men modulen är inte färdigutvecklad hos leverantör.	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
1	Lifecare Egna medel			Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning
1	Digitalisera faderskapsärenden	Modul via Tieto. Digitalsigneringsfunktion	Individ Organisation Samhälle	Valfrihet och inflytande Minskad dubbeldokumentation Rättssäker informationshantering Beslutsstöd för rätt åtgärd i förhållande till behov Minskad tid och kostnad för resor Lägre kostnader och frigjorda resurser
2	Mobildokumentation HSL	Mobilt arbetssätt, verktyg	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering

				Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Rätt information på rätt plats i rätt tid Minskad dubbeldokumentation
2	Taligenkänning	Det är provat hos vissa, andra socialtjänster och SKL ska upphandla det på nationell nivå. 5 provkommuner har testat.	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Rätt information på rätt plats i rätt tid Minskad dubbeldokumentation
2	Producent användning av NPÖ (HSL)	Möjlighet för kommunerna att dela med sig av sina journaluppgifter. Medborgartjänst.	Individ Organisation Samhälle	Egenmakt och självbestämmande Delaktighet och meningsfullhet Integritet och självständighet Trygghet och säkerhet Valfrihet och inflytande Bättre och smidigare tvärprofessionellt teamsamarbete Bättre förutsättningar för samverkan över organisationsgränser och mellan huvudmän Mer enhetlig omsorg oavsett var jag bor Ökad involvering från civilsamhället och anhöriga
3	Mobildokumentation LSS	Mobiltarbetssätt, verktyg	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Rätt information på rätt plats i rätt tid Minskad dubbeldokumentation
3	Mobildokumentation SOL	Mobiltarbetssätt, verktyg	Individ Organisation Samhälle	Trygghet och säkerhet Rättssäker informationshantering Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Rätt information på rätt plats i rätt tid Minskad dubbeldokumentation
3	Robot	För hantering av försörjningsstöd.	Individ Organisation Samhälle	Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Förbättrat beslutsstöd och uppföljning Rätt information på rätt plats i rätt tid Minskad dubbeldokumentation

Planerade insatser för perioden 2018--2020 innefattar såväl utredningar, förstudier och projekt. Insatserna har övergripande rubriker som skapar möjligheter för att, under perioden som handlingsplanen gäller, även kunna genomföra insatser som vid tiden för framtagande av handlingsplanen inte funnits medvetenhet om. Varje insats kommer att konkretiseras och genomföras i samverkan med pågående och nya insatser och ska även beakta aktuella flöden i vardagen för att skapa mervärde och nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare inom MOA. Inför start av varje insats ska samordningsvinster beaktas och varje insats ska föregås av ett beslut i Soc IT-råd.

11 Uppföljning

För att följa utvecklingen, mäta effekter och få underlag för fortsatt inriktning är det väsentligt med systematisk uppföljning ur flera perspektiv:

- Individperspektivet – vilken nytta skapar digitaliseringen för medborgarna?
- Verksamhetsperspektivet – hur förändras attityder bland personal och chefer, hur utvecklas infrastrukturen och i vilken takt tas e-hälsolösningarna upp?
- Samhälls-/kommunperspektivet – på vilket sätt medför digitaliseringen en ökad samhällsnytta och ett bättre hushållande med resurserna? Skapar vi synergieffekter genom samverkan med omvärlden?

Uppföljning och utvärdering av de planerade insatserna i handlingsplanen kommer att genomföras en gång per år och ingå i den gemensamma förvaltningsplanen VSSS.

Mätmetoder som kan komma ifråga är t.ex. enkäter och intervjuer med berörda, avtalsuppföljning för att se volymer som följer av gjorda upphandlingar, uppföljning av omvärldskontakter, kostnadsnyttoanalyser t.ex. med PENG-metoden, statistik på utbyggnad av infrastruktur samt SKL:s verktyg för självskattning av digitalisering: LIKA för socialtjänsten. Flertalet av dessa mätningar görs lämpligen årligen och efter första mätningen och med utgångspunkt i det nuläge som då fås fram sätts mätbara mål dels för det kommande året och dels för hela perioden fram till 2020.